

# Výhodná pro všechny

## Ekonomické hodnocení modro-zelené infrastruktury

V důsledku městského rozvoje a intenzivního budování dopravních, developerských a dalších projektů dochází ke stále větší konkurenci ve využití veřejného prostoru ve městech a jeho okolí. Města se snaží tyto aktivity korigovat a apelovat na soukromé investory a developery k účinnějšímu využití modro-zelené infrastruktury. V některých případech efektivní spolupráce funguje, velmi často je však vyjednávací síla měst omezena minimálními legislativními a územními požadavky. V konečném důsledku se však vhodně zvolená opatření mohou vyplatit jak investorovi, tak i občanům. Ekonomické hodnocení přínosů a nákladů může v této oblasti poskytnout vhodné argumenty a představovat transparentní komunikační nástroj nejenom v rukou měst a obcí.

### ZELENÁ STŘECHA VS. STŘEŠNÍ PLECH

Jak může být ekonomické hodnocení a jeho výstupy využity k argumentaci samosprávy směrem k investorovi, lze ilustrovat na konkrétním případě z jednoho menšího města v jižních Čechách. V jeho katastrálním území bude vybudováno obchodní centrum, jehož součástí bude budova typu hypermarket. Město se snaží investora přesvědčit, aby na střeše této budovy umístil místo původně plánovaného střešního plechu nenáročnou nezavlažovanou zelenou střechu. Město je motivováno snahou snížit počet nepropustných povrchů a tím i zlepšit hospodaření s dešťovou vodou. Současně si je vědomo pozitivních vlivů na zlepšení klimatu v okolí objektu. Je přesvědčeno, že toto řešení je z dlouhodobého hlediska výhodné jak pro občany, tak i pro samotného investora. Proto hledá argumenty, které investora přesvědčí ke změně projektové dokumentace.



Foto: Pavel Dostál

Zelená střecha je jedním z opatření, která mají pozitivní efekty pro investora i širší okolí

Za tímto účelem došlo k vypočtení ekonomických dopadů instalace zelené střechy na daný objekt. Z nákladového hlediska vstoupily do hodnocení investiční a provozní náklady na vybudování a následnou údržbu zelené střechy. Jednalo se o obvyklé tržní náklady spojené s investicí do izolace, substrátu, vegetace a její údržby. Nutné bylo také počítat s vícenáklady na úpravu střešní konstrukce objektu.

Z pohledu přínosů pro investora byla peněžně vyjádřena každoroční úspora nákladů na elektrickou energii na klimatizaci a na vytápění. Tyto přínosy byly vyjádřeny na základě předpokládané izolační funkce zelené střechy a dostupných cen na trhu s energiemi. Každoroční úspora nákladů investora na energie byla vyčíslena na zhruba 300 tis. Kč. Vyčísleny byly také jednorázové úspory investora na původně plánovanou střešní krytinu. Dešťová voda nebude sváděna do veřejné kanalizace, tudíž nebylo v tomto případě relevantní uvažovat úspory části nákladů na její odvádění a čištění v rámci připojení na veřejnou kanalizaci. Jednorázové však v tomto případě může investor

uspořit část nákladů na vybudování méně kapacitní retenční nádrže, do které bude voda ze střechy sváděna.

Výsledky finanční analýzy z pohledu investora ukázaly, že návratnost vynaložených prostředků na pořízení a provoz zelené střechy je devět let. Z širšího pohledu by navíc zelená střecha přinesla i další pozitivní efekty nad rámec přímých finančních toků a úspor pro investora. Zahrneme-li do hodnocení např. peněžně vyjádřené přínosy ze zachytávání škodlivých látek z ovzduší a CO<sub>2</sub>, převýšila by hodnota přínosů vynaložené náklady ještě o něco dříve.

### ŠIRŠÍ PŘÍNOSY MODRO-ZELENÝCH OPATŘENÍ

U výše uvedených výsledků je nutné zdůraznit, že se jedná o konzervativní odhad, jelikož do hodnocení nevstupují veškeré relevantní přínosy zelené střechy. Jedná se o přínosy jak pro investora, tak pro širší okolí. Nad rámec výše vyčísleného bude pro investora jistě zajímavý nárůst estetické hodnoty budovy, kterým se může pochlubit v rámci své PR propagace. Velmi často má zvýšení estetiky vliv i na vyšší cenu

nájmů, popř. prodejní hodnotu. Širšího okolí se rovněž budou týkat další přínosy, jako jsou např. pozitivní vliv na mikroklima, teplotu a hlučnost v okolí budovy, prašnost a lepší podmínky pro živočichy (např. opylovače). V konečném důsledku tak má funkčně realizovaná síť modro-zelených opatření ve městech pozitivní vliv na zdraví a spokojenost obyvatel a obecně na kvalitu života ve městech a obcích.

## VÝZNAM MODRO-ZELENÝCH OPATŘENÍ ROSTE

Občané si stále více tyto pozitivní efekty zeleně a vodních ploch uvědomují. K tomu jistě přispívají i projevy změny klimatu, které může pociťovat a pozorovat každý z nás ve svém okolí. Města a obce tak reagují na tuto celospolečenskou potřebu, vyvíjejí vlastní iniciativy a stále častěji uvažují o rozšíření, popř. revitalizaci zelených a modrých ploch ve městě. Ve světle vynaklá-



Další možnosti, jak zlepšit kvalitu i hodnotu městského prostředí, jsou zelené fasády

dání finančních prostředků na jejich vybudování a údržbu je však v praxi nutné tato opatření transparentně obhajovat a účinně jejich smysl komunikovat. Proto může být důležitým podpůrným argumentem výše představené ekonomické hodnocení a vyčíslení pozitivních efektů v peněžních jednotkách. To je praktické také vzhledem k tomu, že velká část dotčených skupin dává přednost argumentům založeným na číselné ekonomické rozvaze. Z tohoto čistě

ekonomického pohledu se velmi často ukazuje, že realizace opatření může být racionální jak z pohledu investora, tak z pohledu společnosti. ●

*Marek Hekrl, Jan Macháček,  
Institut pro ekonomickou  
a ekologickou politiku (IEEP)  
na Univerzitě Jana Evangelisty  
Purkyně v Ústí nad Labem,  
marek.hekrle@ujep.cz*

# Dotace na adaptační strategie

## Důraz se klade na realizovatelnost strategií v praxi

Obce, města, kraje a další subjekty mohou získat dotační podporu Norských fondů na tvorbu adaptačních strategií ke změnám klimatu na lokální a regionální úrovni. Na tvorbu strategií včetně zpracování analytických podkladů může jeden žadatel získat 130 tis. až 1,3 mil. Kč, z dotace přitom lze uhradit až 90 % způsobilých výdajů. Celkově je ve výzvě alokováno 26 mil. Kč.

Žádosti se předkládají prostřednictvím Státního fondu životního prostředí v termínu od 14. ledna do 15. března.

Podmínkou pro přiznání dotace je přijetí vytvořené adaptační strategie výkonným orgánem, který rozhoduje o jejím uplatňování na území, pro něž je zpracovávána (např. radou kraje/obce, dozorcí radou apod.). Zpracovávána adaptační

strategie musí respektovat národní strategii přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR, zejména základní principy adaptace na změnu klimatu, které tato národní strategie identifikuje.

Adaptační strategie vytvořené s podporou tohoto dotačního titulu musí být rovněž doplněny o seznamy navrhovaných opatření či kroků, které budou v rámci jejich implementace realizovány, včetně odhadované finanční náročnosti a plánovaného harmonogramu jejich realizace.

Kvalitu všech žádostí budou posuzovat dva nezávislí hodnotitelé a pořadí vyhodnocených žádostí následně určí hodnotící komise. O definitivním přidělení dotace rozhodne ministr životního prostředí. Všechny podpořené projekty musí být ukončeny nejpozději do 30. dubna 2024. Bližší informace k výzvě poskytuje Státní fond životního prostředí. ●

